

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Praha, 2018

Ondřej Valenta

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Klavír - jazz

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**IMPROVIZACE WYNTONA KELLYHO NA ALBU
SOMEDAY MY PRINCE WILL COME**

Ondřej Valenta

Vedoucí práce: MgA. Vít Křišťan

Oponent práce: Mgr. Jiří Růžička

Datum obhajoby: 4.6.2018

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2018

THE ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of Music

Piano - jazz

BACHELOR'S THESIS

**IMPROVISATION OF WYNTON KELLY ON THE
SOMEDAY MY PRINCE WILL COME ALBUM**

Ondřej Valenta

Thesis advisor: MgA. Vít Křišťan

Examiner: Mgr. Jiří Růžička

Date of the thesis defense: 4.6.2018

Academic title granted: BcA.

Prague, 2018

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/magisterskou/disertační práci na téma

Improvizace Wyntona Kellyho na albu Someday My Prince Will Come

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne .....

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

ABSTRAKT

Tato práce se zabývá improvizací a stylem hry post-bopového amerického pianisty s jamajskými kořeny, Wyntona Kellyho, konkrétně na jeho albu *Someday My Prince Will Come* z roku 1961.

První, teoretická část rozebírá Wyntonovy hudební začátky, sólové projekty a zčásti i projekty, na kterých se podílel jako spoluhráč. Kromě toho pojednává hlouběji přímo o albu *Someday My Prince Will Come*, o jeho natáčení, spoluhráčích a celkového zasazení do kontextu té doby. Teoretická část se také velmi obecně a stručně dotýká fenoménu improvizace jako takové.

Jádro práce tvoří část praktická, a sice rozbor Kellyho hry na základě melodicko-harmonicko-rytmické analýzy, práce s časem, práce s frází, s melodickými ozdobami, využitím bluesu, to vše doprovázené konkrétními notovými ukázkami získanými transkripcí jeho sól a částí skladeb.

Práce si klade za cíl především inspirovat hudebníky hrou jednoho z nejnadanějších pianistů, co se frázování a melodického hraní týče.

KLÍČOVÁ SLOVA

Hudba, jazz, klavír, Wynton, Kelly, improvizace, swing

ABSTRACT

The topic of the thesis is the improvisation and style of playing of Wynton Kelly, the American pianist coming from Jamaica, particularly on his Someday My Prince Will Come album from 1961.

The first part is theoretical and refers to his musical beginnings, his first solo and side-man projects. Besides refers closer to the recording of the Someday My Prince Will Come album. Also, the theoretical part slightly refers to the improvisation in general.

The heart of the thesis is the practical part though. It is the analysis of his playing skills based on melodic-harmonic-rhythmic part, his timing, phrasing, blues feel, melodic ornamentation, transcribed sheets with examples attached.

The main goal of this thesis is all the musicians to be inspired by one of the most gifted pianists, considering his swing and single-melody lines at least.

KEYWORDS

Music, jazz, piano, Wynton, Kelly, improvisation, swing

Obsah

Úvod.....	1
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	2
1.1 Biografie Wyntona Kellyho.....	2
1.1.1 Dětství a hudební začátky.....	2
1.1.2 Wynton jako sideman.....	3
1.1.3 Wyntonovy sólové projekty.....	6
1.2 Natáčení alba Someday My Prince Will Come	10
2 PRAKTICKÁ ČÁST.....	12
2.1 Improvizace na albu Someday My Prince Will Come.....	12
2.1.1 Frázování, swing.....	13
2.1.2 Melodika, single lines.....	16
2.1.3 Blues.....	22
2.1.4 Harmonie.....	25
2.1.5 Melodické ozdoby.....	29
2.2 Shrnutí.....	33
Závěr.....	34
Seznam pramenů a literatury.....	35
Přílohy.....	36

Úvod

Přestože byl Wynton Kelly jedním z nejnadanějších pianistů post-bopové éry, stal se dle mého názoru bohužel poněkud opomínaným. Díky svým skvělým doprovodným schopnostem a díky četné spolupráci se jmény jako Miles Davis, Dizzy Gillespie, Cannonball Adderley, Wayne Shorter, Sonny Rollins a mnoho dalších byl vždy považován za skvělého sidemana a jeho sólové projekty se nestaly až tak známými. Melodičnost, kterou oplýval, a především svěží frázování však dodnes udivují nejednoho příznivce jazzové hudby. Dokonce Miles Davis prý jednou při poslechu jeho sóla řekl: "I wish I could swing like that."¹

Tato práce si proto klade za cíl na jeho nadání a skvělé dovednosti upozornit, jeho hru zanalyzovat a především inspirovat všechny zainteresované a probudit zájem o studii tohoto velkého pianisty. K danému účelu poslouží album *Someday My Prince Will Come*, neboť dle mého názoru přesně vykresluje jeho styl hry. Kromě toho k němu mám hluboký osobní vztah a silně na mě zapůsobilo už od prvních minut.

Poslechem, transkripcí a následnou analýzou jsme schopni zjistit, co přesně v daném momentu Wynton dělá, jak přemýšlí, jak tvoří frázi, kdy ji začíná, kdy končí, jak si hraje s frázováním i rytmem obecně, jak používá melodické ozdoby atd. A to je pro každého hudebníka ta nejpřínosnější práce - proniknout mistrům pod prsty a učit se od nich. Na rozdíl od hudby řekněme "klasické", kde přinejmenším notový materiál je znám od začátku, v hudbě jazzové tvoří klíčový podíl hry právě improvizace, kterou jiným způsobem než transkripcí zachytit nelze. Chceme-li se improvizaci naučit, nejefektivnější způsob je učit se od těch nejlepších, od každého si umět něco vzít a utvářet tak podobu vlastní hry. Měli bychom tedy být schopni kriticky posoudit, jakým způsobem daný muzikant improvizuje, abychom mohli udělat krok kupředu. Právě to je cílem této práce.

---

¹Someday My Prince Will Come - Wynton Kelly | Songs, Reviews, Credits | AllMusic. *AllMusic* | *Record Reviews*, *Streaming Songs*, *Genres & Bands* [online]. Copyright ©2018 AllMusic, member of the RhythmOne group [cit. 16.04.2018]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/album/someday-my-prince-will-come-mw0000094373>

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Biografie Wyntona Kellyho

1.1.1 Dětství a hudební začátky

Wynton Kelly se narodil 2. prosince 1931 jamajským imigrantům v Brooklynu, kde prožil hudbou naplněné dětství. Na piano začal hrát už ve 4 letech, avšak zpočátku se mu přílišného formálního vzdělání nedostalo. To se částečně změnilo, když začal navštěvovat The High School Of Music And Art a posléze Metropolitan Vocational High School v New Yorku. Občas dokonce místo hodiny piana hrál na basu nebo se zabýval teorií.²

Wynton byl rychle se rozvíjející muzikant, v kapelách začal hrát už ve věku 11 let. Jeho prvním hudebním prostředím byla v té době čím dál víc oblíbená platforma Rhythm and Blues. Na R&B scéně se pohyboval po celá 40. léta minulého století. Svůj první důležitější „gig“ hrál s R&B kombem tenorsaxofonisty Raye Abramse v roce 1947. Vystřídal kapely Eddieho „Cleanheada“ Vinsona, Hala Singera a také Eddieho „Lockjawa“ Davise. V roce 1949 si coby sideman zahrál i s tehdy mladým Sonnym Rollinsem v projektu zpěváka Babse Gonzalese pojmenovaném jednoduše Babs Gonzales 1947 – 1949. Zde jsou poprvé zachycena Wyntonova větší improvizovaná sóla.³

---

²Wynton Kelly. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Wynton_Kelly

³Biography | Wynton Kelly.2017. Wynton Kelly - Legendary Jazz Pianist [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://wyntonkelly.jazzgiants.net/biography/>

1.1.2 Wynton jako sideman

Že byl Wynton jako sideman velmi oblíbený a dalo by se také říci i známější, dokazuje pohled na jeho doprovodčskou diskografii, která čítá na 130 alb. Přestože na některých z nich pouze hostoval, jeho hudební odkaz je nesmírně bohatý a je až neuvěřitelné, kolik práce byl schopen za svůj krátký život stihnout. Jeho služeb využívalo mnoho významných muzikantů. Vše se však rodilo postupně.

Významnější krok kupředu do jazzového světa učinil v roce 1951, když začal doprovázet americkou zpěvačku Dinu Washington, kde na sebe upozornil a muzikanti si ho začali více všímat. V letech 1951 – 1952 s ní u Mercury Records vydal devět singlů. V roce 1952 začal hrát s Lesterem Youngem, v témže roce s ním natočil album Lester Young The President Volume 3 a na albu Lester Young The President Volume 4 hostoval v jedné skladbě. Dále v roce 1952 dostal pozvánku od trumpetisty Dizzyho Gillespieho, aby s ním absolvoval několik nahrávacích setů. Objevil se na jeho kompilačním albu Dee Gee Days The Savoy Sessions v posledních pěti skladbách, oficiálně se album vydalo až v roce 1976.⁴

Přesně v době, kdy si začal budovat jméno na jazzové scéně, jeho slibně se rozvíjející kariéru na 2 roky přerušila povinná vojenská služba v Alabamě. Ani tam ale nezahálel, stal se součástí armádní show, do které přizval ještě kamaráda pianistu Dukea Pearsona. Oba do jisté míry přispěli i k uvolňování napětí mezi černými a bílými muzikanty. Ačkoli na začátku byli jedinými v show s afroamerickým původem, společnými silami jich do ní zapojili mnohem více. Wynton se po dvou letech stal jakýmsi ředitelem celého tělesa a svou vojenskou službu zakončil koncertem v Chastain Memorial Park amfiteátru v Atlantě, kde mu tleskalo asi 10 000 přítomných.⁵

---

⁴Biography | Wynton Kelly.2017. Wynton Kelly - Legendary Jazz Pianist [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://wyntonkelly.jazzgiants.net/biography/>

⁵Biography | Wynton Kelly.2017. *Wynton Kelly - Legendary Jazz Pianist* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://wyntonkelly.jazzgiants.net/biography/>

Po návratu z vojenské služby v roce 1954 znovu začal hrát s Dinah Washington a Dizzym Gillespiem. Jeho vitální styl hraní nezůstal bez povšimnutí a Wynton se během druhé poloviny 50. let stává vyhledávaným muzikantem na konkrétní události – tj. na nahrávání, turné, záskoky, externí spolupráce atd. A tak v letech 1956 – 1957 působil v kapele basisty Charlese Minguse na turné v Californii, okolí Washingtonu D.C. a Vancouveru, později i v bigbandu Dizzyho Gillespieho. Byl schopný se velice obratně přepnout z hraní v menších uskupeních na bigbandové hraní a přitom si zachovat svoji identitu. Saxofonista Benny Golson o něm řekl, že byl ke kapele vždy schopen dodat něco originálního a zároveň vkusného. A to nejen melodicky, jak byl všem znám, ale především rytmicky. Vymýšlel různé rytmické patterny, které dobře fungovaly a zároveň se netloukly s aranžmá skladby, ale byl také schopen si najít volné místo ve skladbě a něco k němu „řici“. Byl hybnou silou, sršel energií.⁶

V roce 1956 nahrával se zpěvačkou Billie Holiday, objevuje se například v původní verzi její písně Lady Sings The Blues. V téže roce nahrával i se saxofonisty Johnnym Griffinem a Sonnym Rollinsem na jejich debutových albech pro nahrávací společnost Blue Note, *Introducing Johnny Griffin*, resp. *Sonny Rollins, Volume 1*. V roce 1957 hostoval s kapelou Jazz Messengers bubeníka Arta Blakeyho, objevil se na albu, které bylo vydáno až v roce 1987 jako reedice alba *A Night In Tunisia* z roku 1957. Na tomto nahrávání se potkal s trumpetistou Lee Morganem, kterého později přizval ke spolupráci do svého sólového projektu. Ke konci roku 1957 nahrává se zpěvačkou Abbey Lincoln na albu *That's Him*. Zde mohl zúročit své zkušenosti z *The High School of Music and Art* v New Yorku, kde občas místo hodiny piana hrál na kontrabas. Při nahrávání skladby *Don't Explain* od Billie Holiday (poslední skladby na albu) totiž musel rychle zaskočit za údajně opilého a spícího basistu Paula Chamberse.⁷ V roce 1958 zahájil spolupráci se saxofonisty Hankem Mobleyem a Cannonballem Adderleyem, do roku 1961 s každým z nich stihl natočit pět alb.

---

⁶Wynton Kelly. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Wynton_Kelly

⁷Wynton Kelly. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Wynton_Kelly

V lednu roku 1959 došlo k jeho zřejmě nejvýznamnější hudební spolupráci - začal působit v kvintetu Milese Davise. S jeho jménem si zřejmě Wyntona spojuje většina jazzových hudebníků. Ostatně komu se v životě poštěstí stanout po boku takových velikánů, jakými byli Miles Davis, John Coltrane, Cannonball Adderley, Paul Chambers, Jimmy Cobb a další, a zároveň stát u zrodu jedné z nejzásadnějších desek jazzové scény, kterou byla *Kind Of Blue* z roku 1959? Cannonball Adderley vzpomíná, jak se Wynton ke hraní s Milesem dostal: jednak Miles Wyntona zbožňoval z dob působení u Dizzyho Gillespieho, ale kromě toho stávající pianista Red Garland prý neustále přicházel pozdě na jejich klubová hraní. Jednoho dne už kapela chtěla začít a náhodou přítomný Wynton byl vyzván Milesem, aby usedl za nástroj. Když potom přišel Red Garland, Miles mu řekl jen, že dnes hraje Wynton. Ten nakonec v jeho kapele zůstal až do března roku 1963 a natočil s ním dvě studiová alba a šest alb sestavených z koncertů nebo různých živých nahrávek. Miles prý často během hraní scházel z pódia a s údivem pozoroval Wyntona, jak hraje.⁸

Jelikož Miles nechával mezi hudebními aktivitami s kapelou poměrně dost prostoru, měl každý z nich čas se věnovat i jiným projektům. A tak se Wynton ještě v roce 1959 stihl objevit na Cannonballově albu *Cannonball Adderley Quintet In Chicago* (v podobné sestavě jako u Milese: Cannonball Adderley, John Coltrane, Wynton Kelly, Paul Chambers a Jimmy Cobb) a také na albu *Go* Paula Chamberse z téhož roku v téměř obdobné sestavě. Natáčel i s Johnem Coltranem, hostoval na jeho albu *Giant Steps* z roku 1960 v písni *Naima*. Natočil také tři alba s kytaristou Wesem Montgomerym, kterého později přizval ke spolupráci v sólových projektech. Dále se znovu setkal s Waynem Shorterem, a sice na desce *Introducing Wayne Shorter* z roku 1960, v sestavě Wayne Shorter, Lee Morgan, Paul Chambers a Jimmy Cobb. Právě v této sestavě později Wynton natáčí své album *Someday My Prince Will Come*.⁹

---

⁸tamtéž

⁹Wynton Kelly. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Wynton_Kelly

1.1.3 Wyntonovy sólové projekty

Z výše uvedeného je patrné, kým a čím byl Wynton Kelly ovlivněn a se kterými muzikanty hrál nejčastěji a zřejmě také nejraději a které následně oslovil do svých sólových projektů. Při letmém pohledu do jeho nesmírně bohaté sidemanské diskografie můžeme usoudit, že většinu z téměř 130 desek stihl natočit do roku 1961-1962. Na rozmezí 50. a 60. let se těžiště jeho hudebních zájmů začalo pomalu přelévat na stranu sólových projektů.

Svoji první sólovou desku s názvem Piano Interpretations Wynton vydal v srpnu roku 1951 u nahrávací společnosti Blue Note. Spolu s bubeníkem Leem Abramsem a basistou Franklinem Skeetem, resp. Oscarem Pettifordem poctivě odehrají v klasickém jazzovém triu 19 skladeb, vše navíc natočí za pouhé dva dny. Ačkoli byl Wynton tehdy ještě teprve devatenáctiletý mladík, jeho styl hry rozhodně nepůsobí nikterak teenagersky. Jeho živelnost a skvělé frázování upoutá na první poslech.¹⁰

V průběhu 50. let se Wynton věnuje spíše sidemanským projektům a další sólovou desku pojmenovanou Piano vydává až v roce 1958, po sedmileté odmlce, a sice u společnosti Riverside. Na kontrabas tentokrát přizval Paula Chamberse, kterého už znal z předchozího působení u zpěvačky Abbey Lincoln, a zrodilo se tak silné hudební přátelství. Paul Chambers poté s Wyntonem Kellym nahrál 11 alb v řadě. Trio rozšířil o kytaristu Kennyho Burrella, za bicí usedl Philly Joe Jones.¹¹

Následuje album Kelly Blue z roku 1959, kde se sešla rytmika z kvintetu Milese Davise – Paul Chambers na kontrabas a Jimmy Cobb na bicí. S Jimmym Cobbem se Wynton znal už z dob působení u zpěvačky Dinah Washington.

¹⁰Piano Interpretations. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Piano_Interpretations

¹¹Piano (Wynton Kelly album). 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Piano_\(Wynton_Kelly_album\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Piano_(Wynton_Kelly_album))

S touto rytmikou Wynton vydal nejvíce alb jak sólově, tak coby sideman. Až na pár výjimek spolu trio zůstalo až do Chambersovy smrti v roce 1969. Ve dvou skladbách se na Kelly Blue sestava rozšíří o Bennyho Golsona, Bobbyho Jaspara a Nata Adderleyho až na sextet. Wynton tak mohl zúročit své zkušenosti z kvintetu/sextetu Milese Davise. Je to také jeho první deska, na které se podílí i autorsky, a to ve třech skladbách – Kelly Blue, Keep It Moving a Old Clothes.¹²

Pro následující album Kelly Great u společnosti Vee-Jay sestavil kvintet s Waynem Shorterem, Leem Morganem, Phillym Joe Jonesem a Paulem Chambersem. U stejné společnosti vydá ještě tři alba – Kelly At Midnight (1960), Wynton Kelly! (1961) a Someday My Prince Will Come (1959 - 1961), většinou v klasickém triu s Paulem Chambersem a Jimmym Cobbem, vyjma alba Kelly At Midnight, na kterém na bicí hraje Philly Joe Jones. Na albu Someday My Prince Will Come sestavu v jedné skladbě rozšíří na kvintet.¹³

Nelze si nepovšimnout Wyntonovy souběžné práce na sólových projektech a jeho hudebních aktivit jako doprovodného muzikanta. Patrné je to zejména v nejvíce exponovaných letech 1959 – 1961. Například v roce 1959 se Wynton objeví nebo se jakýmkoli způsobem podílí na 18 albech, včetně dvou sólových. V roce 1960 dokonce na 23 albech, z nichž jedno je sólové, a v roce 1961 na 20 albech, z nichž dvě jsou sólová. Primát ale drží rok 1957, ve kterém se jeho jméno objevilo na 25 albech, vždy v roli doprovodného pianisty. To jsou v dnešní době nepředstavitelná čísla.

Následuje série alb u společnosti Verve vždy s oblíbenými Paulem Chambersem a Jimmym Cobbem v rytmice. První z nich, Comin` In The Back Door z roku 1963, se však přece jen trochu vymyká. Jedná se o jediné Wyntonovo sólové album, kde jsou skladby orchestrálně zinstrumentovány. Obvykle byl totiž zvyklý pracovat spíše v menších uskupeních typu trio, kvartet,

---

¹²Kelly Blue. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Kelly_Blue

¹³Wynton Kelly discography. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Wynton_Kelly_discography

kvintet. Klasická sestava je tedy kromě orchestru dirigovaného Clausem Ogermanem doplněna ještě o Kennyho Burrella na kytaru. Ten rozšiřuje trio i na dalším albu *It's All Right* z roku 1964, kromě něho na albu hostuje perkusista Candido Camero. Perkuse Wynton dále použil i na albu *Undiluted* z roku 1965, k nim ještě připojil flétnistu Raye Stevenzona, a tak sestava hrála ve většině skladbách znovu v kvintetu. Kritiky kladně přijato bylo album *Smokin' at the Half Note* taktéž z roku 1965, kde spolupráci z téhož roku s kytaristou Wesem Montgomerym využil i ve svůj prospěch a vydal s ním desku pod svým jménem.¹⁴

V roce 1965 stihl vydat celkem tři alba. To poslední, live album *Blues On Purpose* u společnosti Xanadu, uvádí různá zaznamenaná živá vystoupení v Half Note Clubu v New Yorku v jeho nejoblíbenější sestavě – v triu s Jimmym Cobbem a Paulem Chambersem.¹⁵

V roce 1966, kdy už jeho žánr v podstatě není středem zájmu, vydává album *Full View* v triové sestavě s Jimmym Cobbem a Ronem McClurem na kontrabas. Jako by neúčast Paula Chamberse pomalu předznamenávala konec tria. Wynton, třebaže poměrně mladý, by teoreticky mohl být směle považován za propagátora tzv. „staré školy“. Ačkoli se v té době už dávno hrálo modálněji, pianisti používali kvartové sazby a celkově se s harmonií zacházelo jinak, Wynton se stále upínal na to, co měl rád – swing, jednodušší harmonie, klasické terciové sazby a bluesovější charakter skladeb. Ve skladbě *Autumn Leaves* dokonce použil stejnou reharmonizaci téže písně jako na albu *Someday My Prince Will Come*.¹⁶

O rok později se opět sešel se saxofonistou Hankem Mobleym a natočil s ním a s pány Jimmym Cobbem a Cecilem McBeem na kontrabas album

---

¹⁴Wynton Kelly discography. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Wynton_Kelly_discography

¹⁵tamtéž

¹⁶Full View. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Full_View

Interpretations¹⁷, znovu u společnosti Vee-Jay, která stála u zrodu jeho nejúspěšnějších alb z let 1959 – 1961.

Poslední studiovou desku ve svém klasickém triu s Jimmym Cobbem na bicí a Paulem Chambersem na kontrabas vydává v roce 1968 u společnosti Delmark. Dostává název Last Trio Session a obsahuje netradiční hity jako např. Say a Little Prayer For Me, Light My Fire nebo Yesterday. Necelých pět měsíců nato umírá jeho kamarád a basista Paul Chambers. Poslední Wyntonovou sólovou deskou vůbec se stává In Concert natočená v roce 1968, vydaná však až v roce 1977 u společnosti Vee-Jay. Hrají na ní Jimmy Cobb na bicí, Ron McClure na kontrabas a George Coleman na tenorsaxofon.¹⁸

Upřímně je třeba říci, že od roku 1951, kdy Kelly vydal svoji první sólovou desku, se jeho styl hry ne příliš rozvinul. Do jisté míry je to dáno i tím, že odešel velmi brzy – zemřel bohužel v pouhých 39 letech. Příčinou smrti byly problémy spojené s epileptickým záchvatem, který dostal v hotelovém pokoji v Torontu.¹⁹ Wyntonův odkaz je zato velice silný a působivý a v tom, co dělal, byl výjimečný.

---

¹⁷Wynton Kelly discography. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Wynton_Kelly_discography

¹⁸Last Trio Session. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Last_Trio_Session

¹⁹Wynton Kelly. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Wynton_Kelly

1.2 Natáčení alba **Someday My Prince Will Come**

Ačkoli album *Someday My Prince Will Come* bylo oficiálně vydáno až v roce 1961, vzniklo během čtyř nahrávacích dní rovnoměrně rozvrstvených mezi roky 1959 – 1961.²⁰ Navzdory tomuto faktu působí jako celek velmi sourodě. Bylo vydáno u společnosti Vee-Jay, která produkovala všechna jeho alba v době jeho největších úspěchů v letech 1959 – 1961. Značka Vee-Jay Records byla založena v roce 1950 v Chicagu a zaměřovala se na jazzové nahrávky s bluesovými kořeny, R&B, ale i rockovou hudbu. Vydávali u ní kromě jiných například rock'n'rollová hvězda Little Richard, Jimmi Hendrix nebo i Beatles.²¹ Originální vinyl z roku 1961 tvoří 10 skladeb v tomto pořadí:

- 1.** Someday My Prince Will Come
- 2.** Gone With The Wind
- 3.** Autumn Leaves
- 4.** Come Rain Or Come Shine
- 5.** Weird Lullabye
- 6.** Sassy
- 7.** Wrinkles
- 8.** On Stage
- 9.** Char's Blues
- 10.** Love, I've Found You

---

²⁰Wynton Kelly Catalog. 2018. *Www.jazzdisco.org* [online]. [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <https://www.jazzdisco.org/wynton-kelly/catalog/>

²¹Vee-Jay Records. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-04-07]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Vee-Jay_Records

Na CD verzi z roku 1992 byly dodány jako bonusy skladby:

- 11.** The Surrey With The Fringe On Top
- 12.** Joe`s Avenue aka Scotch And Water
- 13.** Someday My Prince Will Come (jiná verze)
- 14.** Autumn Leaves (jiná verze)
- 15.** Char`s Blues (jiná verze)

S výjimkou jedné skladby se jedná o typické jazzové trio tvořené, kromě Wyntona, oblíbenou rytmickou sekcí Jimmy Cobb – bicí, Paul Chambers – kontrabas (kterého ve skladbách *Weird Lullaby* a *Sassy* zaskočil Sam Jones). Do bluesové „dvanáctky“ *Wrinkles* totiž Wynton přizval ke spolupráci trumpetistu Lee Morgana a saxofonistu Wayna Shortera, aby zde nahráli sóla, která mimochodem pojali poměrně netradičním a zajímavým způsobem. Album tvoří vesměs známé, vkusně zahrané jazzové standardy, Wyntonův autorský vklad ovšem najdeme i na tomhle albu, a sice ve skladbách *Sassy*, *Wrinkles*, *On Stage* a *Char`s Blues*, resp. ještě *Joe`s Avenue aka Scotch And Water*, vezmeme-li v potaz i pozdější CD reedici. Nahrávalo se celkem ve čtyřech nahrávacích dnech: 12. srpna 1959 – tehdy ve studiu *Fine Sound Studios* v New Yorku vznikla skladba *Wrinkles* hraná v kvintetu; potom 27. dubna 1960 – toho dne, tentokrát ve studiu *Bell Sound Studio A* v New Yorku, pánové nahráli skladby *Weird Lullaby* a *On Stage*; v témže studiu potom nahráli 20. a 21. července 1961 všechny zbývající skladby.²² V praxi se jednoduše jednalo o čtyři nahrávací sety, ze kterých si Wynton vybral, které skladby použije, ale také na které album je použije. Část skladeb z posledních dvou nahrávacích dnů totiž použil do alba *Wynton Kelly!*. Nicméně *Someday My Prince Will Come* bylo kritiky velmi dobře přijímáno, Wynton zde hraje zřejmě ve své nejlepší formě.

---

²²*Someday My Prince Will Come* (Wynton Kelly album). 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-04-02].
Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Someday_My_Prince_Will_Come_\(Wynton_Kelly_album\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Someday_My_Prince_Will_Come_(Wynton_Kelly_album))

2 PRAKTICKÁ ČÁST

2.1 Improvizace na albu *Someday My Prince Will Come*

Nejedná-li se o tzv. free improvizaci, není většinou improvizace obecně záležitostí zcela nepřipravenou, jak si mnohdy i leckteří profesionální hudebníci myslí. Hráč, který improvizuje, už zpravidla má informaci o charakteru skladby, jejím tempu, rytmickém průběhu, harmonii, formě a především zná její téma. To bývá jakýmsi výchozím bodem improvizace. Pochopitelně může jím být, a nemusí. Jakým směrem se totiž improvizace bude ubírat, záleží na hráčových hudebních zkušenostech, vkusu, rytmických a technických zdatnostech, výrazových prostředcích, které použije, a mnohém dalším. Ovlivňuje ho také momentální nálada a zejména komunikace v kapele.

Zvolený repertoár na albu *Someday My Prince Will Come* i jeho pojetí jsou velmi tradiční. Na desce můžeme slyšet známé jazzové standardy v typických formách – např. AABA, ABAC, AB a rovněž i vlastní skladby v podobných formách nebo ve formě bluesové dvanáctky. Většinou zazní krátké intro, téma, sóla, téma a krátká coda. Wynton hraje spíše single lines melodie bluesovějšího charakteru, skvěle nafrázané, velice vkusné a zároveň nápadité. Rytmika hraje střídměji co do počtu not, ale zato s neuvěřitelnou energií a tahem. Wynton si na nic nehraje, za nic se neschovává, hraje poctivě, přímočaře a upřímně. Celé album je dokonalou platformou pro vzdělání v tomto konkrétním žánru.

2.1.1 Frázování, swing

Položíme-li si otázku, co dělá hru Wyntona Kellyho hrou Wyntona Kellyho, na prvním místě to určitě bude frázování ve smyslu dílčí artikulace zejména osminových rytmických hodnot. Wynton frázuje sudé (off beatové) osminy poměrně blízko těch následujících, tj. swinguje poněkud ostřeji. Také je výrazně akcentuje, a naopak osminu na době občas spolkne. Celkově hraje noty spíše kratší, s výrazným attackem, non legato. Wynton vždy exceloval v tom, jak dokázal swingovat, a zejména právě proto byl mnohými hudebníky, např. Milesem Davisem, zbožňován. Vyžaduje to jistě technickou zdatnost, aby i ve vyšším tempu umístil lehkou osminu blízko těžké a ještě ji precizně vyakcentoval a vyslovil i následnou notu, ale obecně se taková dovednost dá jen těžko naučit. Wynton má swing v sobě, hraje naprosto přirozeně, jeho swing funguje i pokud obmění rytmický materiál, stejně tak i v doprovodném partu v druhé ruce, vše navíc uloží v líbivé melodii. Můžeme to demonstrovat byť jen na prvním čtyřtaktí v B části prvního chorusu písně *Someday My Prince Will Come*.

The image displays a musical score for the first four measures of the B section of the first chorus of the song "Someday My Prince Will Come". The score is written in 4/4 time and B-flat major. It consists of two systems of music. The first system contains measures 1 and 2. Measure 1 has a treble clef and a bass clef, with a chord of F7 above it. Measure 2 has a treble clef and a bass clef, with a chord of Bb/D above it. The second system contains measures 3 and 4. Measure 3 has a treble clef and a bass clef, with a chord of C#0 above it. Measure 4 has a treble clef and a bass clef, with a chord of Cm7 above it. The bass line in measure 3 features a triplet of notes. The score ends with a double bar line in measure 4.

Ilustrace 1: Someday My Prince Will Come - 1. chorus, část B, čas 1:14

Kromě toho si můžeme v jeho hře povšimnout, jak zajímavě frázuje ve větších celcích, jak dlouhé jsou jeho fráze, z jakých rytmických hodnot se skládají a jak vkusně je dynamicky vyklene. Přesně ví, kde je vrchol, odkud se k němu dostal a kam bude pokračovat. Jeho fráze jsou rytmicky nápadité, hrává i „přes taktové čáry“. Jedním z nejlepších momentů úvodní písně *Someday My Prince Will Come* je dle mého názoru tenhle:

The image shows a piano accompaniment for the song "Someday My Prince Will Come". It consists of three systems of music, each with a treble and bass clef staff. The first system (measures 1-3) features chords F7, Bb/D, and C#o. The second system (measures 4-7) features chords Cm7, F7, Bb/D, and C#o. The third system (measures 8-10) features chords Cm7, F7, and Bbmaj7. The music is in 4/4 time and B-flat major.

Ilustrace 2: Someday My Prince Will Come - 2. chorus, část B, čas 1:48

Kromě rytmické nápaditosti zde můžeme vysledovat i dynamické vedení fráze. A to jak v dílčích vyklenutích v první frázi, která spěje k notě F#2 (resp. G#2 jako střídavému tónu), tak i v druhé frázi, která je odpovědí na frázi první. Vrchol této fráze cítí hned na první notě D3 a podle toho ji také zahraje. Kromě

toho zde projeví dávku rytmické originality a vtipu. Frázi začne na první době posledního taktu čtyřtaktí krátkou notou a pokračuje ji přes pauzu i taktovou čáru plynule dál a zastaví ji až na třetí době prvního taktu v čtyřtaktí.

Dalším z příkladů rytmicky nápaditě vedené fráze je bezesporu druhé čtyřtaktí části B prvního chorusu v písni *Gone With The Wind*. Spojení off beatových osmin v ligatuře (resp. čtvrtřových not posunutých o osminu) s pregnančně a ostře nafrázovanou skupinou osmin zní skvěle.

The image shows musical notation for the first chorus, part B, of the song "Gone With The Wind". It consists of two staves of music in 4/4 time. The first staff contains measures 1 through 3. Above the notes are the chords Fm7, Bb7, Eb, Fm7, Bb7, and Eb. The second staff starts at measure 5 and contains measures 5 through 6. Above the notes are the chords Am7, D7, G6, Am7, D7, and G6. The melody features off-beat eighth notes and eighth-note groups.

Ilustrace 3: Gone With The Wind - 1.chorus, část B, 1.osmitaktí, čas 0:50

Neméně zajímavý z hlediska frázování je i začátek sóla v této písni. Po pár off beatových osminách další notu malinko zpozdí, čímž dosáhne skvělého napětí.

Ilustrace 4: Gone With The Wind, 1. chorus, část A, čas 0:32

Frázování je ve hře každého muzikanta zřejmě nejzásadnější věcí, v našich hudebních končinách bohužel ne zcela automatickou, neboť odkaz naší lidové hudební tradice se bohužel o takové záležitosti neopírá.

2.1.2 Melodika, single lines

Další charakteristickou složkou Wyntonovy improvizace na albu *Someday My Prince Will Come* jsou jeho melodické linky. Wynton hraje harmonicky zdánlivě jednoduše, ale zřetelně, přímočaře a vždy se vyjadřuje jasně k jádru věci. Dle mého názoru je to základ, který by měl každý muzikant do jisté míry ovládnout a neschovávat se například za pŕltónové harmonické průchody nebo posouvání frází o určitý vybraný interval. Je to podobné jako s lidskou řečí. Fenomén „jakoby“ má výrazně negativní dopad na vyjadřovací schopnosti

člověka a jeho nadužíváním člověk nikdy nemůže dosáhnout opravdového sdělení.

Wyntonovo hraní vychází především z bluesové tradice. Často užívá jako základní tónový materiál durovou pentatoniku s blue tónem mezi druhým a třetím stupněm. V durových skladbách je to vlastně mollová pentatonika na šestém stupni, ale nemyslím si, že takovým způsobem Wynton uvažuje, neboť by to popíralo jeho přímočarost ve hře. Mezi jeho další oblíbené průchody v durové pentatonice patří i čtvrtý stupeň a zvýšený čtvrtý stupeň rozvedený do pátého stupně. Ukazuje nám to například začátek sóla v písni *On Stage*, kde ho na poměrně malé ploše použije hned třikrát, k tomu dvakrát blue tón mezi druhým a třetím stupněm;

The image shows a musical score for the first part of a solo in the song 'On Stage'. The score is written in 4/4 time and consists of four staves of music. The key signature is one flat (B-flat). The first staff starts with a measure of rest, followed by a series of eighth and sixteenth notes. Chords F6, F6, Gm7, and C7 are indicated above the staff. The second staff begins at measure 7 with a quarter note, a half note, and a triplet of eighth notes. Chords F6 and Bbm7 are indicated above the staff. The third staff begins at measure 11 with a quarter note, a half note, and a quarter note. Chords Bbm7, Eb7, Am7, and D7 are indicated above the staff. The fourth staff begins at measure 15 with a quarter note, a half note, and a quarter note. Chords Gm7, C7, and F6 are indicated above the staff. The score ends with a double bar line.

Ilustrace 5: On Stage, 1. chorus, 1. část A, čas 0:54

nebo také začátek sóla v *Someday My Prince Will Come*.

Ilustrace 6: Someday My Prince Will Come, 1. chorus, část A, čas 1:05

Ve stejné písni si také na chvíli pohraje s moll bluesovou pentatonikou. Je si ovšem vědom jistého harmonického napětí, kterého jejím použitím dosáhne, a proto tak učiní velice střídavě. Na ploše druhé poloviny druhého chorusu (tedy částí A a C) tvoří osmitaktovou frázi s předtaktím od akordu G7#5 - v našem případě takt č. 5, až po akord E0, ve kterém už se objeví tón Db, anticipující bluesovou stupnici. Teprve potom do závěrečného čtyřtaktí vloží třítaktovou vsuvku Bb bluesové stupnice, ze které i tak použije pouze její tři tóny Bb, Eb a Db, podpořené tremolem, aby se v posledním taktu formy přes notu D znovu vrátil do durových vod. Vytvoří to skvělý efekt zejména proto, že takového řekněme zábavného momentu nenadužívá.

Ilustrace 7: Someday My Prince Will Come, 2. chorus, část A a C, čas 1:56

Wynton na albu většinou hraje jednohlasé melodie. Ovšem typické bluesové licky, které poměrně často používá, pochopitelně vyžadují užití souzvuků. Jako například na začátku sóla ve skladbě Sassy.

Ilustrace 8: Ilustrace 8: Sassy, 1. chorus, čas 0:45

Vychází spíše z doškálného hraní. Často rozkládá akordy a obohacuje je diatonickými i chromatickými průchody. Tak jako v následující ukázce z prvního chorusu písně Someday My Prince Will Come.

Ilustrace 10: Someday My Prince Will Come, 1. chorus, část A a C, čas 1:23

Nejprve zahraje rozložené akordy Bb a D7 a obohatí je triolou, která spíše plní funkci melodické ozdoby a průchodného tónu. Následuje něco jako rozklad akordu G7, který začne nezvykle na velké noně a je obohacen o tonální průchod C a chromatický průchod F#. Na tomto rozkladu je z harmonického hlediska zajímavé to, že obsahuje velkou i malou nonu. Notu G# považuji za zbytek rozkladu G7#5b9, atypická je dle mého názoru spíše velká nona na začátku taktu, tím spíš, že druhý akord G7#5 v tomto úryvku vyjádří také s malou nonou. Malé noně v akordu G7#5 ostatně dává přednost ve většině míst této skladby. V pátém taktu úryvku najdeme něco, co se ve Wyntonově hře objevuje velmi často. Rád se totiž dostává na určitý tón stupňovitě shora a zároveň užívá střídavého tónu pod tónem, na kterém se později ukotví – tak jako v obou taktech s akordy Cm7. Notu D vždy vysloví méně, bylo by ji dokonce možné napsat do závorky, neboť melodie se odehrává v notách G, F a Eb. V osmém a devátém taktu najdeme znovu akordické tóny s diatonickými průchody, notu C v devátém taktu navíc obohatí střídavým tónem D a vznikne tak stejná triola jako v prvním a druhém taktu.

První dva takty jsou taktéž zářným příkladem základní motivické práce, a sice opakování motivu. Motiv z prvního taktu Wynton zopakuje i v taktu druhém, ovšem s malými melodickými změnami. Melodii, resp. její první dvě

noty, trefně pozmění, aby korespondovala s harmonií. Rytmus motivu zanechá beze změn.

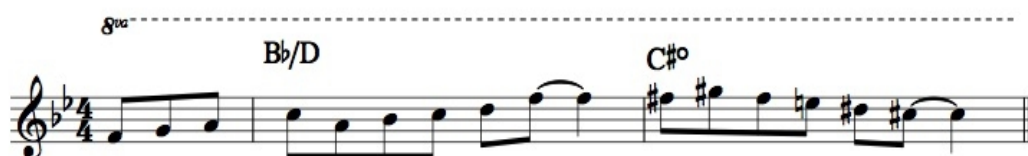
Dalším jeho oblíbeným způsobem práce s motivem je rhythmic displacement (možno volně přeložit jako rytmická rotace), jehož náznak můžeme ve výše uvedené ukázce v taktech osm a devět rovněž vysledovat. Jedná se vlastně o přenesení motivu na jinou dobu v taktu, jeho rytmická struktura však zůstává neměnná. Jako další příklad můžeme uvést bluesovou dvanáctku Sassy, konkrétně začátek třetího chorusu.

The image shows a musical score for the blues piece 'Sassy', specifically the beginning of the third chorus. The score is written in 4/4 time and consists of three staves. The first staff contains measures 1 through 4, with chords Gm7 C7, F7, Bb7, and F7(sus4) indicated above. The second staff starts at measure 4 and includes a triplet of eighth notes and a dotted eighth note. The third staff starts at measure 6 and includes a triplet of eighth notes and a D7 chord. The score illustrates rhythmic displacement by showing how a motif is shifted across measures.

Ilustrace 11: Sassy, 3. chorus, čas 1:42

Počáteční motiv se vždy posouvá o čtvrtovou notu zpět. Počítáme-li i první řekněme mrtvou osminu motivu, začne motiv nejdříve na šesté osmině v taktu, potom na čtvrté a nakonec na druhé. Potom Wynton tuto pravidelnou sérii přeruší a dodrží tak staré nepsané pravidlo známé už od dob Bacha – třikrát a dost. Opakuje-li se v hudbě jakýkoli výrazný prvek více než třikrát, lze už takovou situaci považovat za méně vkusnou a lze jí posluchače nudit. Následující motiv sice také vychází z prvního, ale zahraje ho až o dvě osminy později a protáhne až do čtvrtého taktu. Funguje tak jako dovětek a fráze se tím vkusně uzavře.

V následující ukázce z písně *Someday My Prince Will Come* najdeme příklad inverze motivu. Tento motiv je součástí jednoho z nejlepších míst improvizace ve skladbě a už byl zmiňován v souvislosti s bohatou rytmickou výstavbou frází, konkrétně v ukázce číslo 2. Jedná se o první dva takty druhého chorusu v části B. V prvním taktu vychází ze stupnice Bb jónské, ve druhém ze stupnice C# zmenšené začínající celým tónem. Tam, kde melodie v předchozím taktu klesala, v taktu následujícím stoupá a naopak (počítáme-li předtaktí).

Ilustrace 12: Someday My Prince Will Come, 2. chorus, část B, čas 1:48

2.1.3 Blues

Wyntonovou oblíbenou hudební formou bylo klasické dvanáctitaktové blues. Hrál je rád a často. Tři ze čtyř skladeb, na kterých se na albu *Someday My Prince Will Come* autorsky podílel, jsou právě jen témata bluesových dvanáctek. Obě pomalejší blues *Sassy* a *Wrinkles* spojuje společný jmenovatel v podobě Wyntonových přechodů mezi *half time feel*em a *double time feel*em. V obou případech ale rytmika drží onen pomalejší puls a ani příliš často nereaguje na Wyntonovy rytmické motivy, což se mi zdá být předem domluvené.

Děje se tak například ve Wyntonově bluesové dvanáctce nazvané Wrinkles.

The musical score is written for piano in 4/4 time. It consists of two systems of four measures each. The first system has chords F7, Bb7, and F7. The second system has chords Cm7, F7, and Bb7. The melody in the right hand features a triplet in the third measure of the first system and a sixteenth-note pattern in the first measure of the second system. The bass line in the left hand provides a steady accompaniment with chords and single notes.

Ilustrace 13: Wrinkles, 2. chorus piano, čas 5:19

Šestnáctinové noty jsou ovšem zafrázované jako rychlejší osminy a evokují tak double time feel.

Podobná věc se stane i ve dvanáctce Sassy. Podíváme-li se na jeho tři chorusy v této skladbě (druhý až čtvrtý), vidíme, že v každém vždy minimálně jednou použije jeden z feelů. Pro přehlednost jsou jednotlivé chorusy odděleny dvojčarou.

Gm⁷ C⁷ F⁷
 2 Bb⁷ F⁷
 5 Bb⁷ F⁷ D⁷
 9 Gm⁷ C⁷
 11 F⁷ Dm⁷ Gm⁷ C⁷ F⁷
 14 Bb⁷ F⁷(sus4) Bb⁷
 18 F⁷ D⁷
 21 Gm⁷ C⁷
 23 F⁷ Dm⁷ Gm⁷ C⁷ F⁷
 26 Bb⁷ F⁷

Ilustrace 14: Sassy, 2. - 4. chorus, čas 1:16

Obecně lze také říci, že v bluesových dvanáctkách hraje více riffovitě a používá spíše motivický přístup.

2.1.4 Harmonie

Wynton nebyl velkým skladatelem ani aranžérem, rád hrál klasické jazzové standardy ve skromnějších aranžích, sám sobě ve většině případů psal témata k bluesovým dvanáctkám. Například standard mezi jazzovými standardy, skladbu *Autumn Leaves*, nahrál dokonce na dvě svá alba (*Someday My Prince Will Come* a *Full View*), pokaždé ve stejném obsazení, velmi podobné aranži a se stejnou reharmonizací. Ve verzi na albu *Full View* tuto reharmonizaci použije teprve v sóle, ve verzi na albu *Someday My Prince Will Come* už i v tématu.

The image shows two staves of musical notation for the reharmonization of 'Autumn Leaves'. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 4/4. The first staff contains the melody with the following chords: Cm7, F7, Bm7, E7, Bbm7, and Eb7. The second staff starts at measure 5 and contains the bass line with the following chords: Am7(b5), D7, and Gm.

Ilustrace 15: Autumn Leaves - reharmonizace

I později v 60. letech, kdy hudebníci objevovali nové harmonické, formální i zvukové světy, Wynton zůstal věrný tradici. Přední pianisti jazzové scény uchvacovali svět kvartovými voicingy, on stále vycházel z terciových. Rytmicky rád hrál zejména ve středních a rychlejších tempech předražené osminy, které perfektně swingoval. V písni *Someday My Prince Will Come* harmonický spoj Cm7 – G7#5 – Cm7 – F7 v doprovodu často řeší takto:

The image shows a bass line for the reharmonization of 'Someday My Prince Will Come'. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 4/4. The notation shows four measures with the following chords: Cm7, G7(#5), Cm7, and F7. The bass line consists of quarter notes and rests.

Ilustrace 16: Someday My Prince Will Come - 2. chorus, část A podruhé, čas 2:01

Akord G7#5 obohacuje o tenzi b9 a často na ní voicing postaví. Při změně taktu se jeho předražený akord vždy vztahuje k harmonii taktu nového. Kromě toho v sazách vnímá linii vrchního hlasu a vytváří tak melodie.

Občas si v doprovodu vystačí i s tercií a septimou (někdy tercií a sextou) – jako v následujícím příkladu opět z písně Someday My Prince Will Come.

The image shows a piano accompaniment for the song 'Someday My Prince Will Come'. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The music is divided into four measures. Above the first measure is the chord symbol Bbmaj7. Above the second measure is D7(#5) with a '3' below it, indicating a triplet. Above the third measure is Ebmaj7. Above the fourth measure is G7(#5). The melody in the treble staff starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, Bb4, and C5, then a quarter rest. The bass staff has a whole rest in the first measure, a triplet of eighth notes (Bb3, A3, G3) in the second measure, a whole note chord (Eb3, Bb2) in the third measure, and a whole note chord (G3, Bb2) in the fourth measure.

Ilustrace 17: Someday My Prince Will Come, 2. chorus, část A podruhé, čas 1:57

Na dominantách rád alteruje, mezi jeho oblíbené alterace patří dominantní akord s velkou sextou, malou nonou a zvětšenou kvartou, což jsou charakteristické tenze zmenšené stupnice začínající půltónem. V baladě Love I've Found You zahraje podobný rozklad akordu jako v intru k písni Someday My Prince Will Come.

The image shows a piano accompaniment for the song 'Love I've Found You'. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, and A-flat), and the time signature is 6/4. The music is divided into three measures. Above the first measure is the chord symbol Eb13(#11). Above the second measure is 8va. The melody in the treble staff starts with a whole note chord (Eb4, Gb4, Ab4, Bb4, C5, D5), followed by a quarter note Gb4, then a quarter note Ab4, and a quarter note Bb4. The bass staff has a whole note chord (Eb3, Gb2, Ab2, Bb2) in the first measure, a quarter note Eb3, followed by a quarter note Gb2, and a quarter note Ab2 in the second measure, and a whole rest in the third measure.

Ilustrace 18: Love I've Found You, čas 2:09

Rozklad zřejmě chápe jako kombinaci akordů C/Eb a A7/Eb, přičemž půltónová vzdálenost mezi C a C# dají akordu charakteristické napětí, třebaže se v podstatě jedná o velkou sextu a malou septimu akordu Eb7. Lidské ucho jej totiž začne chápat jako rozklad kvintakordu lomeno určitý basový tón. Podobně se zachová i v následujícím úryvku s tím rozdílem, že zde tolik nevyjadřuje malou septimu a zvětšenou kvartu. Jedná se tedy spíše pouze o akord D/F. Zvukově jsou si ovšem oba úryvky velmi podobné.

Ilustrace 19: Someday My Prince Will Come, intro, čas 0:30

Z harmonického pohledu je jistě zajímavý také durový průchod v improvizaci v jinak ryze mollové skladbě Weird Lullaby.

Ilustrace 20: Weird Lullaby, 2. chorus, čas 3:45

Šestnáctinové noty zde spíše swinguje, neboť znovu plynule přechází mezi half time feelem a double time feelem. V téže skladbě rovněž užije svého oblíbeného rozkladu na akordu Bb7, a sice zvětšeného akordu C s basem na Bb. Vznikne tedy akord Bb9#11.

Ilustrace 21: Weird Lullaby, 1. chorus, čas 2:45

Rozklad jde dobře do ruky, je tedy poměrně dobře proveditelný a mezi pianisty oblíbený. Stejný typ rozkladu zazní i v bluesové dvanáctce Sassy na začátku čtvrtého chorusu.

Ilustrace 22: Sassy, 4. chorus, čas 2:08

S oblibou také na dominantě rozkládá akord s velkou sextou i se zvětšenou kvintou zároveň. Tento charakteristický zvuk akordu můžeme slyšet na dominantě F7 ve skladbě Someday My Prince Will Come a na dominantě C7 ve skladbě Sassy.

Ilustrace 23: Someday My Prince Will Come, 3. chorus, část B, čas 2:25

Ilustrace 24: Sassy, 3. chorus, čas 1:58

Dominantu C7 ve skladbě Sassy ještě obohatí o tenzi b9, v tomto případě tedy o notu C# (resp. Db).

Wynton Kelly jako zkušený hráč dobře ví, kde a jak si může dovolit alterovat a kde a jaké případné harmonické změny může provést, aby jeho hraní znělo stylově a přitom neotřele.

2.1.5 Melodické ozdoby

Zdánlivě opomíjeným prvkem, který dost dobře charakterizuje Wyntonovo hraní už na první poslech, jsou melodické ozdoby – přírazy, skupinky atp. Používá je velmi hbitě a obratně, někdy je spíše skryje, někdy je naopak nechá vyniknout. Například jeho fráze z písně Someday My Prince Will Come zahraná způsobem jako v následujícím uvedeném příkladu by hudebně zcela jistě dávala smysl.

Musical notation for Illustrace 25, showing the first chorus of "Someday My Prince Will Come" in 4/4 time. The first staff contains measures 1-4 with chords B $\flat$ /D, C $\sharp$ ^o, Cm⁷, and F⁷. The second staff starts at measure 5 with chords B $\flat$ maj⁷, D⁷($\sharp$ 5), Ebmaj⁷, and G⁷($\sharp$ 5).

Ilustrace 25: Someday My Prince Will Come, 1. chorus, část B a A podruhé, čas 1:19

Wynton ji ovšem obohatí o melodické ozdoby a drobnější noty a vytváří tak svůj vlastní osobitý styl. Přesto je poměrně těžké přesně zachytit jeho melodické ozdoby v notách, neboť někdy chápe příraz skoro jako dvojhmat a naopak.

Musical notation for Illustrace 26, showing the first chorus of "Someday My Prince Will Come" in 4/4 time. The first staff contains measures 1-4 with chords B $\flat$ /D, C $\sharp$ ^o, and Cm⁷. The second staff starts at measure 4 with chords F⁷ and B $\flat$ maj⁷. The third staff starts at measure 6 with chords D⁷($\sharp$ 5), Ebmaj⁷, and G⁷($\sharp$ 5).

Ilustrace 26: Someday My Prince Will Come, 1. chorus, část B a A podruhé, čas 1:19

Malou či velkou sekundu v dvojhmatu ostatně používá častěji, patří neodmyslitelně k jeho hudebnímu jazyku. Například ve skladbě Sassy ji použije k podpoření jakéhosi momentu překvapení. Perfektně ji zafrázuje, zazněla-li by

byť jen o chvíli dříve, celý moment by neměl takovou váhu, tím spíš, že onen moment po krátké vsuvce double time feelu uvozuje novou kapitolku half time feelu. Stane se tak ve čtvrtém taktu druhého chorusu před příchodem silné subdominanty.

Ilustrace 27: Sassy, 2. chorus, čas 1:16

Dle mého názoru se v tomto momentu skrývá neskutečné hudební bohatství podpořené Wyntonovým nadhledem a smyslem pro humor. Dvojhmat totiž zazní v nejzazší možnou chvíli, v jakou může zaznít.

Interval malé sekundy zahráný harmonicky zahraje i ke konci sóla v Someday My Prince Will Come, a to hned na dvou místech v krátkém časovém úseku. Konkrétně se jedná o velkou nonu a malou tercii, která se později rozvede do velké, čili spíše podpoří bluesový moment. Zazní vždy v akordu Bb/D.

Ilustrace 28: Someday My Prince Will Come, 3. chorus, část B, čas 2:20

Melodické ozdoby jsou nedílnou součástí Wyntonovy hry. Přestože by fráze hudebně dobře fungovaly i bez nich, jeho vyjadřovací schopnosti bychom bez nich nemohli správně popsat.

2.2 Shrnutí

Z výše uvedených příkladů je patrné, že ačkoli jsme se v jednotlivých ukázkách chtěli zaměřit na jeden konkrétní okruh informací a ten popsat, nepůsobí to jako do očí bijící fakt, neboť každá ukázka obsahuje několik výše popsaných prvků zároveň. Kvalitně provedená improvizace spočívá v tom, že člověk dělá několik věcí současně, čehož je Wynton skvělým příkladem. Například frázování popisované v kapitole 2.1.1 nikdy nelze ošidit na úkor něčeho jiného, to je naprosto nemyslitelné. Konkrétně frázování a rytmická stránka věci jsou ve hře nejdůležitějšími opěrnými body, jsou jakýmsi těžištěm. Jestliže tohle nefunguje správně, nemůže improvizace držet pohromadě. S nadsázkou lze říci, že je možné zahrát jakékoli noty, jsou-li dobře zafrázovány a zahrány sebevědomě.

Téměř ve všech ukázkách najdeme vícero zajímavých hudebních elementů užitých současně – Wynton zahraje například frázi zajímavou z harmonického hlediska, ve které zároveň pracuje s motivem a ještě přidá melodickou ozdobu. Připočteme-li k tomu za každých okolností skvělé, živelné, svěží frázování a rytmickou sekci, která až skoro strojově drží tempo, a přesto neuvěřitelně šlape a má tah na bránu, vidíme, v čem tkví podstata Wyntonovy improvizace. A nejen Wyntonovy - každý hudebník, chce-li kvalitně improvizovat, by měl kromě ovládnutí dílčích prvků mít schopnost použít je komplexně, aby posluchače nenudil.

Závěr

Zkoumat hru Wyntona Kellyho je nesmírně přínosné, neboť jeho hra perfektně popisuje základní pilíře, které by měl každý zdatný improvizátor ovládnout. Chce-li posluchač jeho hraní napodobit co možná nejvěrněji, musí bezpodmínečně hrát s nahrávkou, neboť veškeré nuance nelze zachytit pomocí notového zápisu natolik precizně, aby se notový materiál jako takový mohl stát podkladem ke studiu. Některé noty například vynášší více, některé méně, což lze identicky přenést na papír jen stěží. Poslech hudby a hraní s nahrávkou jsou základními stavebními kameny v procesu zdokonalování se v improvizaci.

Wynton Kelly byl jedním z nejnadanějších pianistů 50. a 60. let minulého století. Jeho hru kromě perfektně osvojeného řemesla zdobila zejména svěžest a radost. To jsou dle mého názoru přesně ty důvody, kvůli kterým se lidé zabývají hudbou a které je inspirují k další činnosti. Proto se domnívám, že cíl stanovený na začátku práce – upozornit, probudit zájem a inspirovat, byl z velké části splněn.

Seznam pramenů a literatury

Wynton Kelly: Someday My Prince Will Come [LP]. NYC: Vee-Jay, VJS 3038, 1961.

Wynton Kelly Catalog. 2018. *Www.jazzdisco.org* [online]. [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <https://www.jazzdisco.org/wynton-kelly/catalog/>

Wynton Kelly. 2017. *En.wikipedia.org* [online]. [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Wynton_Kelly

Biography | Wynton Kelly. 2017. *Www.jazzgiants.org* [online]. [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <http://wyntonkelly.jazzgiants.net/biography/>

Wynton Kelly | Biography, Albums, Streaming Links | AllMusic. 2018. *Www.allmusic.com* [online]. [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/wynton-kelly-mn0000684253>

Přílohy

Příloha č. 1: Kompletní transkripce titulní skladby „Someday My Prince Will Come“.

Someday My Prince Will Come

PLAYED BY WYNTON KELLY TRIO

Frank Churchill
Larry Morey

intro rubato

Piano

F7(sus4) Dm/A F7(sus4) Dm/F

5 Cm7 4 Gb9(#11) F7(#11) Bb

9 D7 Eb G7 Cm7

13 G7 Cm7 F7 Bb/D

17 C# Cm7 Gb7 F7 Bb/D C# Cm7 F7

2

accel. ..... **rit.**

21 **Bb** **D7** **Eb** **G7**

Pno.

25 **Cm7** **G7** **Cm7** **F7**

Pno.

29 **Bb** **Bb7(#5)** **Eb** **E°**

Pno.

33 **Bb/F** **Cm7** **F7(sus4)**

Pno.

$\text{♩} = 230$

swing

36 **Bb/F** **F7(sus4)** **Bb/F** **F7(sus4)**

Pno.

Bb/F **F7(sus4)** **Bb/F** **F7(sus4)**

U. Bass

$\text{♩} = 230$ **Bb/F** **F7(sus4)** **Bb/F** **F7(sus4)**

swing **hi-hat**

Dr.

40 **Bb/F** **F7(sus4)** **Gb7/F** **F13([#]11)** 3

Pno.

U. Bass

Dr.

A
44 **Bbmaj7** **D7(#5)** **Ebmaj7** **G7(#5)**

Pno.

U. Bass

Dr.

48 **Cm7** **G7(#5)** **Cm7** **F7**

Pno.

U. Bass

Dr.

4

B

52 Bb/D $C\#^{\circ}$ Cm^7 F^7

Pno.

U. Bass

Dr.

56 Bb/D $C\#^{\circ}$ Cm^7 F^7

Pno.

U. Bass

Dr.

A

60 Bb^{maj7} $D^7(\#5)$ Eb^{maj7} $G^7(\#5)$

Pno.

U. Bass

Dr.

64 Cm7 G7(#5) Cm7 F7 5

Pno.

U. Bass

Dr.

68 **C** Bb Bb7(#5) Ebmaj7 E°

Pno.

U. Bass

Dr.

72 Bb/F Cm7 F7

Pno.

U. Bass

Dr.

6 A

76 $B\flat$ maj7 D7(#5) $E\flat$ maj7 G7(#5)

Pno.

U. Bass

Dr.

80 Cm7 G7(#5) Cm7 F7 *8va*-----

Pno.

U. Bass

Dr.

B

84 $B\flat/D$ C#° Cm7 F7

Pno.

U. Bass

Dr.

88 Bb/D $C\#o$ $Cm7$ $F7$ 7

Pno.

U. Bass

Dr.

A 92 $Bbmaj7$ $D7(\#5)$ $Ebmaj7$ $G7(\#5)$

Pno.

U. Bass

Dr.

96 $Cm7$ $G7(\#5)$ $Cm7$ $F7$

Pno.

U. Bass

Dr.

8 C

100 **B $\flat$** **B $\flat$ 7(#5)** **E $\flat$ maj7** **E $^{\circ}$**

Pno.

U. Bass

Dr.

104 **B $\flat$ /F** **G7(#5)** **C7(#9)** **F7**

Pno.

U. Bass

Dr.

A

108 **B $\flat$ maj7** **D7(#5)** **E $\flat$ maj7** **G7(#5)**

Pno.

U. Bass

Dr.

112 Cm7 G7(#5) C7 F7

Pno.

U. Bass

Dr.

B

116 Bb/D C#o Cm7 F7

Pno.

U. Bass

Dr.

120 Bb/D C#o Cm7 F7

Pno.

U. Bass

Dr.

10 **A**

124 **B $\flat$ maj7** **D7(#5)** **E $\flat$ maj7** **G7(#5)**

Pno.

U. Bass

Dr.

128 **Cm7** **G7(#5)** **Cm7** **F7**

Pno.

U. Bass

Dr.

C

132 **B $\flat$** **B $\flat$ 7(#5)** **E $\flat$ maj7** **E $^{\circ}$**

Pno.

U. Bass

Dr.

Detailed description of the musical score: The score is for piano, upright bass, and drums. It is divided into three sections: A (measures 124-127), B (measures 128-131), and C (measures 132-135). Section A features a piano melody with eighth-note runs and a steady drum pattern. Section B continues the piano melody with similar rhythmic patterns. Section C introduces a new piano melody with a triplet and an eighth-note triplet, and a drum pattern with occasional rests. Chord progressions are indicated above the piano and upright bass staves.

♩=100

Coda rubato

11

136 (8) 3

Bb/F Cm7 F7 ♩=150

Pno.

140

Pno.

144

Pno.